ORTA ANADOLUDA SÖYLENEN HALK HİKÂYELERİ

Sürmeli bey ve Telli Senem

YAZAN :
R. Kâzım METE

Her hakkı mahfuzdur

İSTANBUL
BOZKURT KİTAP VE BASIMEVİ
1949

Sürmeli bey ile Telli Senem

Gürün tarafından Sivasta yerleşmiş olan (Behlül) oğulları ahfadından bir ailenin (Hızır) isminde bir oğlu vardı.. Hızır, ailenin en sevgili bir delikanlısıydı. Osmanlı devleti ile İran arasındaki bir sefere asker olarak gitmiş ve sol ayağından yara alarak Nahçivan tarafında bir köye gelmiş, orada ihtiyar bir kadın bu yakışıklı delikanlıya acıyarak evine almış ayağını iyi etmişti.

Hızır, bu köye geldikten bir kaç ay sonra ayağı iyi olup, yavaş yavaş köyün civarına çıkıp dolaşmağa başladığı sırada bir kız görmüş ve ona âşık olmuştu. Suna adındaki bu kızı ailesinden ne kadar istemişse de reddedilmiş, nihayet yine evinde misafir bulunduğu ihtiyar kadın bu işe bir çare bularak zavallı delikanlının kalbini yakan bu Suna ismindeki ahuyu ailesinin rızasiyle alarak Hızır'a vermişti.

Hızır Suna ile evlendikten sonra bir müddet daha bu köyde kalmış ve köylü tarafından çok sevilmiş olduğu halde Sıvastaki aile ocağına biran evvel varabilmek için can atmıştı.

Bir gün karısıyle hazırlanarak yola çıktı ve Sivasa geldiler. Hızır Sivasta Behlül oğulları adındaki bu zengin ailenin en büyük erkek evlâdı bulunuyordu. İyiliği seven bu iyi kalpli delikanlı az zaman içinde herkes tarafından sevildi ve Behlül oğlu Hızır ağa namı söylenmeğe başlandı..

Babadan kalma bir çok çiftlikleri ve bunlarda koyun, inek ve öküz vardı. Behlül oğlu Hızır ağa bu aile servetini çok iyi idare ettiği gibi üzerine daha koymağa ve civar memleketlerden koyun ve sığır üzerine büyük

siparişler yapmağa başlamıştı. Sivas, Kayseri, Adana, Maraş tarafındaki çiftliklerden de ona mal gelir ve o da bu malları Sivasa gelen celeplere satardı.

Behlül oğlu Hızır Ağanın sonradan Arif ve Sürmeli adındaki iki erkek evlâdı olmuştu. Eli açık bir adam olan Hızır Ağanın konağı arı kovanı gibi işler ve misafir eksik olmazdı. Hattâ misafir az olduğu veyahut gelmediği zamanlarda çok sıkılırdı.

Hızır bir gün yine bir iş için gittiği Adanadan dönerken yolu Toros civarındaki Menemenci kasabasına uğramıştı. Akşam bastığı için geceyi orada geçirecekti.

Oranın da Yakup ağa isminde bir hanedanı vardı. Hızır ağanın namını işitmişti amma, kendini görmemişti. O gece Hızır ağaya en hatırı sayılır bir misafire yapılan hizmet ve ikram yapıldı. Gece geç vakitlere kadar iki tanınmış ağa arasında tatlı tatlı konuşmalar oldu. Bu sırada Yakup ağanın büyük kızı Akbilek fırıl fırıl gidip geliyor ve sofra hizmetine, ondan sonra da kahvelerin verilmesine ve daha başka hizmetlerin yapılmasına nezaret ediyordu. Bu kız iş ehli bir ev kızı halini gösteriyordu. Hızır Ağa, Yakup Ağa ile konuşurken Akbileğin hali inda alâka uyandırdı. Göz altından tetkike başladı. Bu kız çok güzeldi. Allah onu kusursuz yaratmış denebilirdi. Endamlı ve beyazdı. Derinden bakan siyah gözleri vardı.. Hızır ağanın da büyük oğlu Arif yirmisine yaklaşmaktaydı. Arif bey adını taşıyan bir genç ticaret işlerile babasının en kıymetli bir yardımcısıydı. Bu kızı oğluna almayı düşündü ve Yakup Ağa ile konuşurken bu niyeti içinde de iyice koyup kaldırdı ve nihayet Yakup Ağadan istemeğe karar verdi. Yakup Ağa serveti itibariyle Hızır Ağa derecesinde değildi amma insan aşıklısıydı. İyi bir adam kazanmak onun için bir servet-

ti. Bunun için Hızır ağa ile görüştüğüne dair o akşam kalbinde sonsuz bir memnuniyet vardı ve bunu Hızır ağaya da açıkça söyledi. Hızır Ağa Yakup ağanın bu sözlerini fırsat bildi ve ona :

— Ben de sizi dünyada şimdiye kadar gördüğüm insanların en iyilerinden olarak buldum. Gönlüm arzu eder ki; sona kadar hep böyle görüşelim.. Bunun için kızımız Akbilek gelinim olsun, oğlum Arifle düğünlerini yapalım.

Yakup ağa hiç aklında, fikrinde olmıyan bir teklifle karşılaşınca birdenbire durakladı, düşündü, ne cevap vereceğine dair epeyice üzüldü ve sıkıldı nihayet :

— Ağa iyi adama canım kurban teklifin başım üzerine, yoksa servetin benim için iki paralık kıymeti yoktur.. Görmüş geçirmiş bir hanedan ocağına, insaniyetli kimselerin içine kızımı vermekle ben de iftihar ederim dedi..

Hızır bundan çok memnun oldu. O akşam sözler kesildi, bundan ne kızın haberi var ne de Sivasta bulunan Arif beyin..

Hızır Ağa ertesi gün yola giderken Yakup Ağanın ısrarı üzerine yeni akrabalar arasında bir kaç gece daha kaldı. Ogece Yakup Ağa Hızır Ağadan ayrıldıktan sonra meseleyi karısına açtı, o da Allahın emri böyle imiş karşı gelinmez. Allah hayırlı etsin dedi.

Düğün sonra yapılacaktı; Hızır Ağa Sivasa geldi.. Evvelâ, oğlu Arifin başını bağladığını karısı Sunaya söyledi. O da biraz kimlerden ve nasıl bir kız olduğuna dair sorup soruşturduktan sonra; Allah birbirine bağışlasın bir yatakta kocasınlar. Demek bir birine kısmetmişler dedi ve bu duada bulundu. İki üç gün geçtikten

sonra ikisi de bir arada iken oğulları Arifi çağırdılar. Ona söylediler, nerede ve kimin kızı olduğunu anlattılar.. Arif evvelâ biraz kızardı ve sıkıldı sonra yüzünde hafifften bir neş'e başladı. Zaten evlenme zamanı gelmişti. Bu işi de yapacak olan babası ve annesiydi. Onlar karar verdikten sonra Arife düşen iş artık evlenmek ve sabırsızlıkla düğünün ne zaman olacağını bilmekti.

Aradan az bir zaman geçtikten sonra iki tarafta da düğün hazırlıkları başlamıştı. Bir taraftan öbür tarafa gidenler, yapılanları anlata anlata bitiremiyorlardı. Daha vaktinden çok evvel kazanlar kuruluyor, koyunlar kesiliyor, plâvlar pişiriliyor, bütün civar halkı dolup boşalıyor, yiyor, içiyor ve eğleniyorlardı. Meydanlardaki cirit oyunları alaylı ve sazlı âşıkların çalıp söylemeleri ile her taraf şenleniyordu.

Geceleri çam dallarında yakılan ateşler geniş sahaları kızıl alevler içinde yalım yalım parlatıyor, gök yüzü kıp kırmızı oluyordu.

Her tarafın eli değneklileri, köylerdeki kalabalığın yiyip içmesine, ve eğlenmesine dikkat ediyor, emirler veriyorlardı.

Nihayet Menemenciden Akbileğin yola çıkacağı gün gelmiş çatmıştı. Evlerde ancak hastalar, ihtiyarlar ve çocuklar kaldı. Herkes seviniyor amma yalnız çok sevdikleri Akbileğin ayrılmasından derin bir hüzün duyuyorlardı. Beş yüz atlı Akbileğin yola çıktığı haberi Sivasa varınca oradan da beş yüzden fazla bir atlı kafilesi bir günlük yoldan karşılayacaktı.

Sivasta Hızır Ağanın evindeki hazırlıklar ve şenlikler artık son haddini bulmuştu. Herkes gelini yakından görebilmek için can atıyordu.

Büyük bir kalabalıkla Akbilek Sivasa girdi ve doğru neş'e ile çalkanan Hızır Ağanın konağına indi. Kapıdan

girerken kurbanlar kesildi, ilâhiler okundu. Sivas halkına verilecek olan ziyafet bir hafta daha devam etti. Akbilek Hızır Ağa konağının nazlı bir gelini olmuştu.

Hızır ağanın küçük oğlu Sürmeli bey ağabeysinden beş yaş daha küçüktü. Onun evlenme işini henüz daha ne babası, ne annesi, ne de kendisi düşünmüştü. Sıra ona gelmişti, amma her halde daha zaman var.

Sürmeli bey, henüz yengesinin yüzünü görmemişti, tüy bittiği sıralardaydı, bir gün konağın içinde rastlıyan ağabeysi ona (Sürmeli git yengeni gör ve elini öp) dedi.

Sürmeli zaten çok sıkıldığı için o ana kadar yengesini görmeğe gitmemişti. Fakat artık zamanı gelmişti. Ağabeysi de söyleyince gitmek lâzımgeldi. Hislerinin, duygularının en canlı ve içli devrini yaşayan Sürmeli bey yengesinin odasına girip te onu karşısında görünce birdenbire kendini kaybeder gibi oldu. Akbileğin güzelliği bu gencin kalbine ateşten bir ok tesiri yapmıştı. Elini nasıl öptü farkında olmadı. Odadan çıktı, kendi odasına dar düştü. Gözleri kararıyor, beyninde gürültüler duyuyordu. Büyük bir buhran başlamıştı. Akbilek onun yengesi ve ağabeysinin karısı idi. Onu sevmek dünyada hatırına gelmezdi. Fakat bu tesir ne idi. O gece uyuyamadı. Akbileğin kendi üzerinde yaptığı tesir ne olduğunu bir türlü anlayamıyordu, durmadan ağlıyordu. Nihayet bunun bir sevgi olduğuna karar verdi.

Sabah gün doğarken doğru babasının odasına gitti. Sürmeli beyin gözlerinden ve çehresinden hâlinden babası ve anası korktu ve ona sordular. Sürmeli bey, samimi içi dışı bir düşündüklerini sevdiklerinden saklamaz bir gençti. Yengesinin odasına girdiği zaman nasıl olduğunu, oradan çıktıktan sonra duyduklarını birer birer anlatırken Hızır Ağa ve karısı Suna bunun ne olduğunu

hemen anlamışlardı, fakat onların bu hususta bir karar vermelerine vakit bırakmadan Sürmeli bey onlara bunun önüne nasıl geçileceğini ve ancak onun gibi güzel ve tesir yapacak kız ona da bulacak olurlarsa hem kendisinin ıztıraplarına nihayet verilecek, hayatı kurtulacağı gibi, hem de ağabeysinin karısını sevmek gibi başlıyacak olan fena bir hissin önüne geçmiş olacağını söyledi.

Hakikaten Sürmeli beyin kalbinde hâsıl olan bu acıyı dinleyecek ve yengesinin yaptığı tesiri yapacak başka bir kız bulunmıyacak olursa, her çirkin hallere meydan verilecek, hem de zavallı gencin hayatına sebep olacaktı..

Babasının hatırına hemen Akbileğin küçük kardeşi Senem geldi. Hızır ağa misafir kaldığı gece onu da görmüş ve beğenmişti. Denebilir ki, Senem ablasından daha güzeldi. Fakat henüz evlenme çağına yeni girmek üzereydi. Hemen oğluna :

— Oğlum, hiç üzülme, meraklanma, yengenin bir küçük kız kardeşi vardır ki, daha güzel sana lâyık, ben de onu senin için düşünüyorum. Şimdiden tezi yok, Yakup ağaya kızı istemeye gidiyorum dedi :

Sürmeli bey bu sözden epeyce ferahladı. Yengesinden daha güzel. Oh onun da istediği bu idi. Artık Sürmeli bey işin sonunu beklemek üzere kendini teselliye salmıştı.

Hızır ağanın gönderdiği adamlar Menemenciye vardılar ve Hızır Ağanın küçük oğlu Sürmeli bey için de Akbileğin küçük kız kardeşi olan Telli Senemi istediğini Yakup ağaya söylediler. Akbileği Arif beye veren Yakup ağa, Telli Senemi Sürmeli beye vermekten neden düşünsün, hemen gelenlere muvafakat cevabı ve memnun olduğunu da bildirdi.

Yakup ağanın memnuniyetle ikinci kızını da verdiğini söylediler. Bu haberden Hızır ağa ile oğlu Sürmeli bey de sonsuz bir sevinç duydular.

Nişan yapılmak üzere Sürmeli beyin Menemenciye gitmesi, iki taraf arasında kararlaştırılmıştı. Hazırlık yapıldı ve bir gün Sürmeli bey beraberinde dört adı olduğu halde Sivastan çıktı.

Hem kızı görmek, hem de nişan yapmak üzere Sivastan ayrılan Sürmeli bey, Menemeniiye vardı. En aziz misafirlere yapılan muamele bu gence de yapıldı. O gece yattılar..

Mayıs sonlarına doğru bir sabahtı. Bahçede yeni açılmış gül bahçesinin ortasına halılar serildi. Telli Senem halılar üzerine götürüldü ve oturdu. Evin büyükleri ve ailenin yakınları da oradaydı. Sürmeli beyi gül bahçesine indirdiler. Telli Senemi görünce, evvelce yengesini gördüğü zaman içinde hissettiği heyecanı bu defa da duydu. Titremeğe başladı. Telli Senem ayağa kalktı. Sırtına yeşil üzerine kenarı telli bir üç eteklik vardı. Ak dibadan yapılmış şalvarı yerlere sürünmekteydi. Entarinin altındaki pembe gömlek gül otağını sinesini örtmekte; başı ağır işlenmiş Hakkârı al valâsiyle güzel bir şekilde bağlı bulunmaktaydı.

Sürmeli bey için Akbilek meselesi kalmamıştı. Sürmeli beyin beraberinde bulunanlarla kızın ailesi arasında toy zamanı karalaştırıldı. İki tarafça da hazırlık yapılmasına karar verilerek, bir sabah Sürmeli bey Telli Senemin hayalini kalbine alarak adamlariyle birlikte Menemenciden geldi.

Aradan epeyce bir zaman geçti. O sırada Menemenciden gelenler tesadüfen azaldığı gibi Telli Senemden

de bir haber gelmiyordu. Telli Senemin de Sürmeli beyden haber aldığı yoktu. İkisinin de rahatı kaçmağa kalplerinde üzüntüler yer almağa başladı. Gece sabahlara kadar düşünüyorlardı. Sürmeli beyin aklı başında yok gibiydi. Etrafında bulunanlar ona: (Olabilir ki, elbet bir haber gelir) diyorlarsa da kâr etmiyor ve nihayet bu koşmayı tertip ederek sevgilisine gönderiyor ve biraz da sitemde bulunuyor :

Firkatü hasretle pek yaman halim
Bir muhabbet name yaz bana gönder
Hicrinle yanmıştır dayanmaz bağrım
Bir haber bir mektup yaz bana gönder

Ben sana eyledim arzı niyazı
Hatıra geldikçe hem bazı bazı
Ağla göz yaşıyla yaz bana gönder
Sürmeli aşkınla ey peri duhter

Olmuştur bu sonsuz derde giriftar
Bu aşka bir ağu katmasın ağalar
Ferahlı bir habe yaz bana gönder.

Fakat Sürmeli bey buna da cevap alamıyor. Günler yine böyle geçiyordu.

Artık bu genç delikanlı ıstıraba tahammül edemiyecek dereceye geldi. Bu sırada bir gece fena bir rüya da gördü. Telli Senem bahçesinde oturuyor. Ağaçların yaprakları kurumuş, her yanını duman basmış orada kendisi çok güç fark edilebiliyor, bahçenin üzerinde baykuşlar ötüyor. Telli Senem kollarını uzatıyor. Fakat onu almak için kimse yardım etmiyor, bu sırada Sürmeli bey şiddetle bir silkinme ile uyanıyor, ve hüngür hüngür ağlamağa başlıyr. Muhakkak Menemencide bir şey ol-

muştur. En kısa bir zamanda bunu öğrenmek lâzımdır. diyor ve kalkıp oraya gitmek istiyor.

Ailesi Sürmeli beyin gitmesini doğru bulmuyor. Yerine ağabeysi Arifi göndereceklerdi. Fakat o da günlerdir babasının işleriyle çok fazla meşguldü. Nihayet amcasının oğlu Bilâlı göndermeye karar verdiler.

Bilâl Menemencive vardı, doğru konağa gitti. Telli Senemin yanına götürdüler. Bilâl Telli Senemi görür görmez kalbine ateşten bir süngü saplanmış gibi oldu, onun güzelliği karşısında söyliyeceği şeyleri unutmağa başladı. Ne diyeceğini, söze nereden başlıyacağını bir türlü bilmiyordu. Nihayet güç belâ Sürmeli beyin bir haber alamadığını ve gördüğü bir rüya üzerine çok meraklandığı için kendisini gönderdiğini, kendisinin de amması oğlu olduğunu söyleyebildi. Halbuki Menemencide hiç bir değişiklik yoktu. Herkes sıhhatli ve neş'eli idi... Bir yandan düğün hazırlıklarına devam ediliyordu.

O gece Bilâli misafir ettiler. Artık Bilâl kendisinde değildi. Kıza adam akıllı âşık olmuştu. Sivasa dönmeyi bile unutuyordu. Bilâlin o gecesi buhran içinde geçti. Telli Senemin hayali gözlerinin önünden eksik olmuyordu. Bir türlü uyuyamıyordu. Bir ara kalktı pencerenin önünde oturdu. O sırada kendi kendine şunları söyledi :

Ah bu sevdadır geldi başıma
Bir saçlı belâya düş oldu gönlüm
Zalim kader ağu kattı aşıma
Bir gözü ahuya düş oldu gönlüm

Eşi yok dünyada oldur birinci
Kaşları hilâldir dişleri inci
Devrilip yere geç Menemenci
Bir kaşı Leylâya düş oldu gönlüm

Ben nasıl Sürmeli beye döneyim
Yarinden ona sağ haber vereyim
Buna muhakkak bir çare bulayım
Bir boyu serviye düş oldu gönlüm..

Şimdi Bilâlın içinde fena bir fikir uyanmıştı. Sürmeli beyi Senemden soğutmak, sonra da kendisi almak. Bunu yapmak istemiyor amma elinden de başka bir şey gelmiyordu. Sivasta kendisini dört gözle bekleyen Sürmeli beye vardığı zaman Telli Senemin fena yola dökülmüş bir kadın olduğunu ve bu yüzden babasının evinden kovulduğunu, ondan bir haber beklemenin divanelik olacağını, Sürmeli beyi çoktan unuttuğunu söyliyecekti.. Böyle kararlaştırdı.

İki gün kadar Menemencide kaldıktan sonra Telli Senemin de Sürmeli beye yazdığı mektubu alarak yola çıktı. Menemenciden çıkar çıkmaz Telli Senemin mektubunu yırttı attı :

Sivasa geldiği zaman, fena bir haber alacakmış gibi ne var, ne yok diye sormağa korkarken Sürmeli Beye:

(— Yazık emeklere Sürmeli bey, yolunda ömrünü feda ettiğin o vefasız kız herkesin karısı olmuş, dağlarda kırlarda başkaları ile düşüp kalkıyor. Babasının evinden çoktan kovulmuş, seni nereden hatırlıyacak. Yazık bu dertlere) Derdemez Sürmeli bey oraya düştü. Yanında bulunup da biraz aklı başına gelmeğe başladığını görenler, ona teselli vermeğe: (İstediğin kız olsun, birinin yerine bin tane hazır. Yazık değil mi senin gibi bir delikanlı soysuz bir kız için böyle kendisini harap etsin, elâlem işitirse senin bu hahile ne söyler?) gibi sözler söylediler...

Fakat bu sözlerin hiç biri Sürmeli beyin kulağına girmiyordu. Gözleri bir noktaya dikilmiş, zangır zangır

titriyordu. Tekrar bayıldı. Yine bir çok uğraşmadan sonra ayılttılar. O gece baygın yattı, ertesi sabah uyanınca yavaş yavaş Telli Senem hakkında aldığı bu fena haber üzerine düşünmeğe başladı..

Sürmeli bey Bilâlin getirdiği hâvadise inanmıştı. Zaten bir kaç zamandanberi ondan haber alamayışı yazdığı bir koşmaya cevap vermeyişinin bu defa Bilâlin getirdiği fena haberlerden ileri geldiğine artık hükmetmişti.

Sevdiğinden ayrılmak aylardanberi hayalini ruhuna ve kalbine eş ettiği kimsenin fena yola saptığını işitmek ve onun tarafından unutulmuş olmak, zavallı Sürmeli beyi öldürüyordu.

Bir taraftan Bilâl çok memnundu. Çünkü artık bu kadar iş olduktan sonra bir daha Sürmeli Beyin Telli Senemi almasına imkân kalmamıştı. Şimdi Bilâl da kızı kendisine alabilmek için çareler aramağa başlıyor, fakat kimseye bir şey açmıyordu.

Sürmeli bey çok düşündü. Gidecek Telli Senemi bulacak, ona söyliyeceklerini söyliyecek. Ondan sonra onu bırakarak ayrılacak ve bilinmeyen yerlere gidecek.

Sivastan harekete karar verdi. O akşam içine derin bir hüzün çökmüştü. Kendi kendine şu koşmayı söyledi ve ağladı :

Yine azmettim diyarı gurbete
Lebler zülâlim kalsın ellere
Vücudum yanmakta narı firkate
Yanaklar âlim kalsın ellere

Buradan gittiğimi herkes bilirse
Gözleri mestanın orda kalırsa

O nazlı yârimi eller alırsa
Dost beni anmasın kalsın ellere
Durmaz gözümün yaşı akar çay gibi
Elâ göz üstüne kaşlar yay gibi
O vefasız zalim kalsın ellere.

Sürmeli beyi gitmekten vaz geçirmek için ne kadar uğraştılarsa da fayda vermedi. Neticede babası gözlerinde yaşı durmayan anasına, (bırak şunu gider de kasveti dağılır. Varsın biraz dönsün dolaşsın çoğa kalmaz yine gelir.) Dedi ve karısını razı etti.

Sürmeli bey yola çıktı ve doğru Menemenciye vardı. Kızın konağının altına gelince görenler koştu, haber verdiler. Telli Senem kapıya koştu. Gözleri sevinç yaşları içindeydi. Fakat Sürmeli beye bakınca çehresini beğenmiyordu. Sürmeli beye: (Hoş geldin) dedi cevap alamadı. Sürmeli bey atın üstünde dalgın dalgın Telli Seneme bakıyordu. Telli Senem de şaşırdı. Nihayet Sürmeli bey at üstünde olduğu halde söze başlayarak aralarında şu konuşma oldu:

Kal artık sevdiğim ben gidiyorum
Konuş artık yarin ile eş ile
Bana öyle acı haber duyurdun
Döverim bağrımı kara taş ile.

Telli Senem bunun ne demek olduğunu anlayamadı. Yalnız Sürmeli beyi çok kızgın ve üzüntülü görüyordu.. Ondan fikrini anlamak istedi ve atın gemini tutarak : Senem :

Nedir beyin oğlu varan haberim
Onu söyle evde yoktur pederim
O kadar çirkin mi bilmem ki keder
Gelin mi etmiyeceksin telli baş ile

Bundan sonra şöyle dertleşiyorlar :

Sürmeli: Sorma zalim sorma git banden sorma
Zağıdır hançerin kalbime vurma
Gerip ak göğsünü karşımda durma
Gözüm görmez oldu kanlı yaş ile

Senem: Kul olayım zehir etme aşım
Çek hançeri gel parçala döşümü
Kusurum çıkarsa bil at başımı
Yaktın yüreğimi kor ateş ile

Sürmeli: Nazlı yârim dillerine doyulmaz
Ak gerdanda çifte benler sayılmaz
Can tatlıdır tatlı cana kıyılmaz
Getir bana ağu neydir aş ile

Senem: Aman beyim kul olayım namına
Vardın idi şöhretin şanın
Hançerin niçin aldın yanına
Nice gidersin yalnız başına

Sürmeli: Gök yüzünde yavru şahin seslenir
Enginında arap atlar beslenir
Çok ağlama zülüflerin ıslanır
Dola kız boynuma kolunu yaş ile

Senem: Nasıl ağlamayım beyim sözüne
Doğrulup ta bakmadın yüzüme
Ben de gidem düşünürsen izine
Dağladın bağrımı kor ateş ile

Sürmeli: Yardan ayrılanın hiç sönmez nârı
Göklere dayanır ah ile zârı
Küstüm gidiyorum gelmem billâhi
Gözle selâmımı uçan kuş ile

Senem: Aklım ermez beyin oğlu işine
Ben de gelmem düşünürsen peşine
Kul olayım ahbabına eşine
Döktür bey oğlu kanlı yaş ile

Sürmeli: Gayri kötülerle durup erişmem
Vefasızlar ile aslâ konuşmam
Küstüm sana artık daha barışmam
Ülfetim yok yâran ile eş ile

Senem: Solsun al yeşilim sandığa basmam
Karalar bağlarım zülfümü kesmem
Sen bana küssen de ben sana küsmem
Tez gel beyim tez gel yâran eş ile

Sürmeli: Giderim sevgilim gözleme yolum
İsterim Tanrıdan vermiyor ölüm
Kırıldı kanadım tutmuyor kolum
Geceleyin geçmez gayri düş ile

Senem: Gitme beyim yollarını gözlerim
Ne zaman hasret gelir özlerim
Gecikirsen yolda kalır gözlerim
Tez gel beyim tez gel yâran eş ile

Sürmeli: Koyuver zalim koyuver kır atın gemin
Bana sürdürmedin dünyada demin
Sana gelmem gayri eyledim yemin
Konuş kalan yaran ile eş ile

Sürmelinin son sözü bu oldu. Atını sürdü ve Senem şunları söyledi:

Gel efendim bana incinip gitme
Yalvarırım sana beni sar deyu
Zehir sözler ile beni incitme
Ağlar yanar dolanırım yâr deyu
Ne bulursun cevru cefalar kılıp
Olur olmazların sözüne kanıp
Biçare Senemin hatırını kırıp
Onun kat kat kabahatı var deyu

Tam o sırada Sürmeli bey gözden kaybolmak üzere idi Telli Senem :

Açıldı ey Senem lâle ve sünbül
Bağları zinetli gonca ile gül
Ne yanarsın biçare bülbül
Bu yaptığın çlur sana ar deyu

Telli Senem bu sözünü bitirince kendini kaybetti ve kapının üstüne yıkıldı. Hemen kaldırdılar, odasına çıkardılar. Bir kaç gün kendini bilmeden yattı. Ayıldıktan sonra, yemiyor, kimse ile konuşmuyor, durmadan ağlıyordu. Sürmeli beyden gördüğü muamelenin sebebi ve kendi hakkında duyduklarının ne olduğunu anlamıyor, bunun neticesi olarak kendini terkedip gitmesine bir mâna veremiyordu.

Bir gece gene çok ağladı, şiddetli bir buhran içindeydi. Kalktı, kimsenin haberi olmadan aşağıya indi, kapıyı açarak bahçeye geçti elinde bir ip vardı. Doğru Sürmeli beyle ilk görüştükleri ve nişanlarının yapıldığı gül fidanının yanına geldi. Bu fidanların az ötesinde bahçeyi süsleyen güzel bir ağaç vardı. Arzusu kendini o ağaca asmak ve sevgilisi ile ilk görüştüğü yerde son nefesini vermekti. Fakat kollarında takat yoktu. İpi dala takmağa uğraşırken tekrar düştü bayıldı.

Sabah olup hizmetçiler Telli Senemi odasında bulamayınca hemen koşup anasına babasına haber verdiler. Hepsi büyük bir telâş içinde aramağa başladılar. Evde yoktu. Bahçeye çıktıkları zaman onu gül fidanları arasında bayılmış bir halde buldular.

Gelelim Sürmeli beye :

O, daha Sivasa dönmiyecekti. Telli Senemden de uzak bulunmak istiyordu. Hiç bir kararı yoktu. Zaten benzi dönmüş gibiydi. Bir şey düşünecek halde değildi.. Daha doğrusu at istediği yere götürüyordu.

Düşündü baba ocağından uzak, sevgilisinden uzak

bir yer vardı. Nihayet aklına Antep tarafında bulunan ve vaktiyle babasının çok iyiliğini görmüş olan (Doğan ağa) geldi. Antep yolunu tuttu.

Antepe vardıktan sonra beş saat uzaktaki Doğan ağanın Duranlı çiftliğine gitti. İhtiyar adam ağlıyarak delikanlının boynuna sarıldı ve gözlerinden sevinçle öpmeğe başladı..

O gece biraz rahat uyuyabildi. Ertesi gün olunca Doğan ağa ile oturdular. Sivastan bahis açıldı.

Fakat Sürmeli bey merakli idi. Arada sırada gözleri doluyordu. Aradan biraz geçince göz yaşını tutmadı. Doğan ağa bakıyordu ki bu çocuk çok dertli, içinin zehirini göz yaşları ile dışarı döküyordu. İsrar etti, onun üzerine Sürmeli hem ağladı, hem de ne olmuş ve geçmişse bunların hepsini bir bir Doğan ağaya anlattı ve nerelerde bulunduğunu, babasının, Sivasta bulunanların bilmediğini de söyledi..

Günler geçti Sürmeli bey gittikçe sakinleşiyordu. Doğan ağa da artık her sırası geldikçe Sürmeli beyi Sivasa dönmeğe razı etmek için söz açıyordu. Fakat ne kadar söz söylemişse faydası olmadı ve Sürmeli bey (ölürüm de gitmem) diye inat ediyordu.

Fakat Doğan ağa Sivasta bulunan Sürmeli beyin babası Hızır ağaya mektup yazarak, oğlunun ahvalini ve kendi yanında bulunduğunu, geri çevirmek için ne kadar söyledi ise de faydası olmadığını ve günün birinde kandırıp getireceğini ve bu müddet içinde kimsenin Antebe gelmemesini ve gelirse orada da durmayıp kaçacağını bildirdi.

Artık Sürmeli Bey Duranlıda sâkin ve küskün bir hayat geçiriyordu.. Epice zaman Duranlıda kaldı. Orada Kadir Ağa isminde de başka bir ağa daha vardı. Bunun da Rahime adında çok güzel bir kızı vardı kî bu kız Sürmeli beyi görmüş ve ona âşık olmuştu.

Kız günlerce kimseye bir şey söylemedi. Fakat içinde ilk sevgi zavallı Rahimenin sinirlerini bozacak dereceyi buldu.. Buhranlar başladı, evdekiler merak ettiler. Kızı sıkıştırdılar. Kız da Sürmeli Beyi tanıyıp sevdiğini söyledi. Bu aile de o zamana kadar Sürmeli Beyi tanımış kimin nesi olduğunu öğrenmişti. Bunun için kızlarının onunla evlenmesine memnuniyetle razı olacaklardı. Meseleyi Doğan ağaya söylediler Doğan ağa da çok muvafık buldu ve hattâ Sürmeli beyi, bu iş artık avutarak bir an evvel üzüntülerini unutturur diye de sevindi. Bu yüzden babasına yazıp sormağa lüzum görmedi. Bir gün Sürmeli beye Rahimenin kendisini sevdiğini ve onunla evlenmesinin çok iyi olacağını açtılar, meğer Sürmeli beyin içindeki ateş hafif bir kül örtmüştü., o içinde yine şiddetle yanmaktaydı. İmkân varmı ki bu teklife Sürmeli bey razı olsun..

İşte çetinlik bundan sonra başlamış oluyordu. O : (Ben Telli Senemden ayrıldıktan sonra dünyada bana haram olsun) diyor daha başka bir şey demiyordu. Kız ise o dereceye geldi ki, hastalandı, yataklara düştü, sinir buhranları gittikçe artıyordu. Kadir ağa da Duranlının en dişlilerinden, kızın fena vaziyette olduğunu ve buna karşı Sürmeli Beyin kızı Rahimeyi almağa razı olmadığı takdirde Sürmeli Beyi öldüreceklerini haber verdiler

Bu korkunç tehdit karşısında Sürmeli bey bir gece yarısından sonra atma binerek Duranlıdan kimseye görünmeden kaçtı. Sabah olduktan sonra da yoluna devam etti, ve arkadan yetişmesinler diye durmadan yoluna sürdü. Öğle zamanı bir gölün kenarındaki ağaçlar altında dinlenmek istedi, atından indi. Çok yorgundu. Orada biraz uyudu. Bu defa Telli Senemi, perişan bir kıyafette rüyasında gördü. Kız çok ağlıyor ve Sürmeli beye yalvarıyor, kollarını açmış, saçlar ve siyah zülüfler bir birine

karışmış olduğu halde Sürmeli beyin ayaklarına kapanmıyordu. Sürmeli bey uykudan uyanınca ağladı ve içinden Telli Seneme karşı bir acı duymağa başladı. Geçen günleri hatırladı. Bunların her biri onu ayrı ayrı üzdü. Yalnızlığından korkmağa başladı ve şunu söyledi :

Altın üsküf taktırdım koşuna
Soğuk su kattırdım pişmiş aşına
Beş yüz atlı düşürürken peşime
Şimdi böyle çölde kaldım yalnız
Telli Senemi gözüm görmüyor
O sırma saçları artık örmüyor
Bu ayrılık bana aman vermiyor
Ne yapayım ben de kaldım yalnız
Nice beyler benim ile yürürken
Niceleri el bağlayıp dırurken
Fakirlere sarı altın verirken
Bir parasız şurada kaldım yalnız

Artık karar vermişti. Rüyasında gördüğü ihtiyar kadının sözlerini hatırladı. Seneme gelecekti. Atına atladı ve Menemenciye sürdü.

Telli Senem Sürmeli beyin niçin darıldığını ve onu neden terkettiğini anlayamamıştı.

Bununla beraber Sürmeli beyi hâlâ bekliyordu. Bir gün gelip onu arıyacağını ve yaptıklarına pişman olacağını ümit ediyordu.

Ettiğim dualar kabul olurda
Sevdiğim insafa gelir mi bilmem
Evvel bir hal ile gönlümü alıp
Şimdi yüz çevirdi benden ayrıldı
Kendini yalan yanlışa kaptırıp
Bana ettiklerin bulur mu bilmem

O zalimden ayrı düştüm ağlarım
Kâh coşkun sular gibi çağlarım
Ah edip sinemi dertle dağlarım
Hasret kıyamete kalır mı bilmem

Bir gün bahçede oturmuş, düşünürken beri taraftan bir sürü turnanın gelip geçmekte olduğunu gördü. Ve içinden : (Bu turnalar her halde Sürmeli beyin olduğu yerden geçecektir. Dur, şu turnalara bir kaç söz söyliyeyim o zalime ulaştırsınlar) dedi. Çünkü turnalar söylenen her ne ise, en uzakta bulunan sevgilisi sözleri işitir gibi olurmuş..

Telli Senemde bunu bildiği için şöyle söyledi :

Dilim âciz kaldı onu anmadan
Yorulmuşum hayalini kurmadan
O herçaî yâri böyle sevmeden
Senem başın azad olurmu bilmem
Allah bilir çok severdi yâr beni
Sevgili yâr bana küsmüş incinmiş
Gamzelerin çamış küheylâna binmiş
Terk eyledi gitti nazlı yâr beni
Sürmeli bey sana nettim neyledim
Nasihat eyledim, kemmi söyledim
Kadir olduğumca iyilik eyledim
Helâk etti nâmus ile âr beni
Benki ayrı burada kaldım yalnız
Çeşmin oklariyle sinemi deldin
Ben de bir gül idim fâni cihana
Bu senem kulundur atma yana
Kerem eyle gel sineme, sar beni

Sürmeli bey, Senemin yurdu olan Menemenciye yaklaşmıştı. Bir çeşme başında atı ile dinlenirken havadan bir sürü turna geçiyordu. O sırada Telli Senemin bu turnalara söylediği sözler, sanki ona söylenir gibi oldu. İçi yandı, ağladı. O sırada birden bire Bilâlin Telli Senem

için söylediklerini hatırladı. Atının başını çevirdi, sür'atle kasabadan tekrar uzaklaştı. Günlerce yol gitti. Halep taraflarına vardı. Tenha bir dürzü köyünde bir reençberin yanına hizmetçi girdi.

Yine aylar geçmeye başladı. Menemencide Telli Senemin babası ve ondan az bir zaman sonra da anası ölmüştü. Yetim ve kimsesiz kalan zavallı Telli Senem Sivasta vefasız sevgilisi Sürmeli beyin ocağına gidip sığınmayı düşündü ve Sivasa vararak Hızır ağanın kanadının altına girdi..

O sırada aile büyük merak içindeydi. Hızır ağa her tarafta Sürmeli beyi araştırıyor, bulamıyordu. Aradan aylar geçti. Haber getirmek için uzak memleketlere gitmiş olanlar bile eli boş döndüler. Artık Sürmeli beyden ümit kesmeye başladıkları bir sırada idi ki, yolcular Sürmeli beyin bulunduğu köyü öğrendiler. Hemen ağabeysi Arif bey atına atladı ve yola girdi. Sürmeli beyin bulunduğu köye vardı ve Sürmeli beyi bakmakta olduğu ineklerin ahırının bir kenarında yatakta ağır hasta buldu. Sürmeli beyin hali hal değildi. Çehresi tanınamıyacak derecede değişmiş, zayıflamış, ve bitkin bir hale gelmişti.

Arif bey küçük kardeşini bu halde görünce ağlamağa başladı. Başından geçenleri sordu ve bazı cevaplar aldıktan sonra şöyle beyitleştiler :

Arif :

Kardeş ne yatarsın bu garip köyde
Kalk kardeş gidelim, sılaya doğru
Yatma kardeş yiğit seversen
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru

Sürmeli: Gitmem kardeş gitmem yerin şen olsun
Bastığım topraklar teberik kalsın
Öyle memlekete düşmanım varsın
Sılada bir, gurbet il de bir bana

Arif : Ne ettin de sen bu yerlere geldin
İki elinde de ağımı yedin
Anamı babamı neden terk ettin
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru

Sürmeli: Küçük idim dertten derd katıldım
Genç yaşımda gurbet ele atıldım
Beyoğluyken ahırlara atıldım
Sılada bir, gurbet elde bir bana

Arif : Kalk kardeş gidelim dağlar başından
Av edelim kekliğinden kuşundan
Zaman ırmağından pınar başından
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru

Sürmeli: Kardeş o dağlarda başlarım mı var
Kırmızı çubuklu bağlarım mı var
Ah çekip arkamdan ağlarım mı var
Sılada, gurbet elde bir bana

Arif : Dertli baban döğünerek sızlarken
Oğlum gitti diye anan ağlarken
Telli Senem evde seni beklerken
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru

Sürmeli: Gitmem kardeş gitmem sıla düzüne
Huri kızı olsa bakmam yüzüne
Benden selâm söyle zalim kızına
Sılada bir, gurbet elde bir bana

Arif : Anam tüfeğini duvara asar
Bacım tabancamı bağrına basar
Anaya babaya adam mı küser
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru

Sürmeli: Söyle anam oğlum diye ağlasın
Koy babam yüreğini dağlasın
Varsın Telli Senem kara bağlasın
Sılada bir gurbet elde bir bana

Arif : Gözümün yaşın döndürdün sele
Kardeş gitmem işe düşmanlar güle
Garip olanları ederler köle
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru

Sürmeli: Kimse sormaz imiş garip halini
Saramadım al duvaklı gelini
Varınca öp anam babam elini
Sılada bir, gurbet elde bir bana

Dedikten sonra zavallı Sürmeli bey bir daha açmamak üzere gözlerini kapadı. Artık Allahına kavuşmuştu. Onun uyur gibi masum çehresini gören ağabeysi Arif şunları ağlaya ağlaya söyledi :

Sen bir bey oğluydun üşenmez idin
Kuş tüyü döşeği beğenmez idin
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru
Kardeşim seni koyup gitmem burada
Telli Senem geldi bekler orada
Beni sen düşürdün bu büyük derde
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru
Bunu söyliyende bey oğlu ağa
Elim erişmiyor karşıki dağa
Minnetim geçmedi Sürmeli beye
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru

Cevap alamıyordu. Kardeşinin elini yüzünü okşamağa başladı. Fakat artık zavallı Sürmeli bey soğumağa başlamıştı.

Arif bey, Sürmeli beyi bulmak için yola çıkarken Telli Senem zülüflerinden bir parça keserek (Beni unutma, vefasız sevgilime bunları ver ben ölürsem bari bunlar yanında adigârım olsun) demişti.

Arif bey kardeşini ölüm hastası bulduğu için Tellinin bir tutam zülfünü Sürmeli beye vererek derdini bir kat daha tazelemek istememişti. Fakat Sürmeli bey göz

yaşları içinde mezara gömülürken bu aklına geldi. Hemen cebinden Telli Senemin zülflerini çıkardı ve Sürmeli beyin avucunu açarak içine koydu ve yumdu. Sonra toprakları örttü.

Orada oturmuş hüngür hüngür ağlıyordu. Gökte öte baştan bir sürü turnanın uçarak kendisine doğru geldiğini gördü :

Yaz gelip de beş ayları doğunca
Kanatların tel tel olur turnalar
Kardeş acısıyla bağırlarım delindi
Bir de benim için ötün turnalar

Turnalar oturmayın siz bana karşı
Yoklamayın içimde dolu ateşi
Elimden aldırdım nazlı kardeşi
Beni bile alın gidin turnalar

Turnalar sizinle yoldaş olayım
Dua edin ben de burada öleyim
Eylenin ki bir habercik sunayım
Bizim ili varın görün turnalar

Sorarım turnalar nasıl haliniz
Gün geçtikçe ışıldar teliniz
Kardeş verdim dağda kaldım yalnız
Beni burada gömün gidin turnalar

Yandım turnalar ciğerden yandım
Dertliyim turnalar kardeşi gömdüm
Beni burada gömün gidin turnalar
Kahpe felek hiç gözümü açmadı

Anam babam kefenimi biçmedi
Çok minnet eyledim sözüm geçmedi
Beni burada gömün gidin turnalar

Arif beyin ağlar ağlar avunur
Kardeş veren gurbet elde bayınır
Anam da yar da ciğerinden görünür
Sakınında öldü demen turnalar

Arif bey o gece köyde kaldıktan sonra yola gidecekti. Sürmeli beyin indiği bu köyün çok fena insanları vardı. Arif beyin atını, elbiselerini ve belki kardeşi için lâzım olur diye yanına aldığı fazla altınları gördüler ve Arif beyi soymağa karar verdikleri gece uykusunda paraları aldılar. Ellerini bağladılar ve Sürmeli beyin öldüğü ahıra hapsettiler.

Sivastakilerin merakı gün geçtikçe artmakta idi. Aylar geçiyor, hiç bir haber alamıyorlardı. Sivastan Arif beyin peşine gönderilen adamlar bu köye geldikleri vakit ne Arif bey ne de Sürmeli bey adında kimsenin olmadığını söylediler ve Sivastan gelen adamları geri çevirdiler. Bunlar Sivasa gelip de bu haberi verdikleri zaman oğullarının birini kaybetmiş olan bu aile şimdi yaş dökmekte idiler. Nihayet anası ve babası bu kedere dayanamıyarak öldüler..

Sivastaki çiftlikte yalnız Akbilek, Telli Senem ve bir de adamları kalmıştı..

Arif beye gelince :

Bir seneden fazla karanlık ve ahırda hapis kalan bu delikanlı, bir gece ahırı delerek çıktı. Dışarıdan kapıyı açarak atını dışarıya çıkardı. Gizlice pencereden evin içine girdi. Duvarda asılı bulunan tüfekle kılıcı aldı ve kendisini orada hapseden adamı öldürerek çıktı. ve atına binerek kaçtı.

Arif bey, Sivasa geldi. Çiftliğe vardığı zaman uzaktan kapının önünde bir kalabalık gördü. Şaşırdı buna evvelâ hiç bir mâna veremedi. Yaklaşınca orada bir de tabut olduğunu fark etti. O zaman içinde yeniden bir şe-

yin koptuğunu hissetti, kimseye bir şey sormıyor, titriyordu. Evvelâ anasına veyahut babasına bir şey oldu zannetti. Nihayet anladı ki çok sevdiği karısı Akbilek o gece ölmüş, gördüğü bu kalabalık onun cenazesini kaldırmağa gelmiş.

Arif bey beyninden vurulmuş gibi oraya düştü. Daha kendisinden haber yoktu. Bir ay kadar kimseyi tanımadan yattı. Sonra yavaş yavaş iyi olmağa ve etrafında bulunanları tanımağa başladı. Hastalık zamanında Telli Senem baş ucundan ayrılmadı ve ilâçları verdi. Arif bey kolay kolay kendini toplayamıyordu. Bunlardan anasının babasının öldüğünü de öğrendi. Bu haber de onu ayrıca harap etti. Çiftlikte konağın işlerine bahtsız Telli Senem bakmakta idi. Arif beyin hiç bir şeye karıştığı yoktu.

Bir gün kendisile konuşan ve ona teselli vermeğe çalışanlara şöyle söylüyor ve ölen karısına yanıyordu :

Ezdi bizim kim taşının büyüğü
Harap oldu bizim evin söyüğü
Yakılası kargalının büyüğü
Akbileğim oralardan geçti mi?

Yalan değil imiş nazlımın sözü
Od düşüp yanası Sivasın düzü
Akbileğim oralardan geçti mi?
Ezdi beni kim taşının zarplısı

Böyle midir kardeş muhabbetlisi
Kahrolası Halep dürzü köylüsü
Sürmeli ey oradan geldi geçti mi,
Nazlım yarim doğan imiş bilmedim

Dünyaya geldi bir kez gülmedim
Dünyaya geleli bir kez gülmedim
Ana baba cenazesi kılmadım
Eşim dostum kefenimi biçti mi?

Arif beyin der ki sen binler yaşa
Halep Müsellimi İskender paşa
Sürmeli bey oradan geçti mi?

Artık Telli Senem karalar giymiş yas içinde çiftliğin işlerile uğraşıyor ve sanki kendi derdi yokmuş gibi Arif beye teselli vermeğe uğraşıyordu.

Şimdi Bilâl, Telli Senemin böyle yalnız kalışını bir fırsat bildi. Ne yapıp yapıp onun gönlünü almak istiyordu. Bilâlde da semâî ve koşma söyleyebilmek tabiatı vardı. Bir gün beyin o civarda bulunmadığı bir sırada Telli Senem de işleriyle uğraşırken Bilâl da karşıda ve onu seyrediyordu. Birdenbire (yine efkârım bastı kendi kendime biraz söyliyeyim) diyerek aşağıdaki sözleri söyledi. Telli Seneme işittirmek üzere söylendi :

İyi yüzlü hurşidim kaşı kemanım
Tenimdeki cana veremem seni
Kemiğim içinde iliğim sensin
Damarımdaki kana veremem ben seni
Dilber mail oldum zülfünün ucuna
Gam vermezdim girsem koynun içine
İrana, Tahrana, Çine, Maçine
Belh, Buharaya vermem ben seni
Dağlarda Meralim çöllerde Ceylân
Karabay Nehcivan boyuna hayran
Gecenin ülkesi Tiflis ve Şirvan
Gülü dünyalara vermem ben seni

Fakat biçare Telli Senem hiç oralarda değildi. Bilâlin bu sözlerini işitti amma bunların kendisine söylendiğinin farkında bile olmadı, yine işile meşgul oldu. Bilâl buna benzer sözlerle Telli Seneme yollamalarda bulundu. Fakat bir cevap alamadı ve bu suretle Senemi elde etmenin mümkün olamıyacağını anladı. Bu defa da Arif beyin yanından ayırmak için hileler düşünmeye başladı. Ona da Sürmeli beye, Telli Senem için kurduğu ifti-

rayı kurdu. Bir gün Arif beyin yanına gelerek: (Sen çiftlikte olmadığın zamanlarda bu kız yabancı erkeklerle koşup eğleniyor ve bir takım fena ve şüpheli halleri de görülüyor, defet başından bunu uğrat gitsin. Yazık değil mi?.)

Zavallı Arif bey, ana babadan oldu, çok sevdiği kahrısını kaybetti, en son kendisiyle hayatını birleştirmek istediği bir kızdan da hiyanet görmeye başladı. Kendisini dünyanın en talihsiz bir insanı addediyor ve bundan sonra kendisi için saadet tasavvur edemiyordu.

Artık yapacağı bir şey var. Telli Senemi, çiftliği terk ederek, dağ, tepe, dolaşmak. Arif bey, hemen atını çekti ve kimseye haber vermeden çiftlikten ayrıldı.

Telli Senem Arif beyi aradı, bulamadı çok ağladı. Bu defa artık yalnızlığı tamamiyle anlıyordu :

Bu sırada Bilâlde yeni ümitler uyandı, Telli Senemi Arif beyden ümidini kestirmek için bin bir yalan icad etti. Telli Senem bu sözlere ehemmiyet vermiyor ve hiç biri hakkında bir hüküm vermiyordu. Onun ciddî duruşu, ağır başlılığı ve hiç bir zaman eksilmeyen göz yaşları karşısında fazla da ileri varamıyordu.

Arif bey çiftlikten ayrılalı epeyce olmuştu. Bir gün Telli Senem oturmuş, epeyce ağladıktan sonra hem gözlerinin yaşını siliyor, ve hem de yola bakıyordu. Uzaktan Arif beyi at üzerinde gelirken gördü. Hemen kalktı kestirme yoldan koştu ve birden bire Arif beyin önüne çıktı ve hemen atının dizginlerini yakalayarak, Arif beye yalvarmağa başladı ve böyle çiftliği ve kendisini orada yapa yalnız bırakıp dağda, bayırda, tek başına dolaşmasının sebeplerini sordu. Arif bey evvelâ söylemek istemedi. Fakat Telli Senem çok ısrar etti, Yalvardı. Özengiye takılmış ayaklarını öpmeğe başladı. Bu hal karşısında Arif bey kendisini tutamadı ve aralarında şöyle beyitler oldu :

Arif : Elâ gözlerini sevdiğim Senem
Salınma karşımda ilâzım değil
Yeter eylediğin bütün cefalar
Salınma karşımda ilâzım değil

Senem: Ne kusurum varsa bileyim
Bir kusurum varsa bileyim
Bana böyle yapma nadan olayım
Baykuş gibi kovma beni yuvadan

Arif : Nazlım ayağında mestin var imiş
Beni öldürmeye kastin var imiş
Duydum çiftçilerden dostun var imiş
Varsın onlar sarsın ilâzım değil

Senem: Aman beyim öyle böyle söyleme
Hançer vurup ciğerimi dağlama
Beni elâleme rüsvay eyleme
El değmedi Sürmeliden ziyade

Arif : Nazlı dilber sen gönlünü gezdirdin
Siyah zülfün mah yüzüne dizdirdin
Has bahçeni yadellere bozdurdun
Bozulmuş bağların ilâzım değil

Senem: Yedi yıldır ikramını görürüm
Deli oldum tüm aklımı yitirdim
Has bahçede ayva turunç bitirdim
El değmedi Sürmeliden ziyade

Arif : Git krşımdan nazlım kanmam sözüne
Kulak vermem cilven ile nazına
Şimdi geri dönüp bakmam yüzüne
Salınma karşımda ilâzım değil

Senem: Aman beyim size hile mi olur
Arslan yatağında çakal mı doldu
Bozulmuş bahçeler meyvasız kaldı
El değmedi Sürmeliden ziyade

Arif : Utanırım şöhretimden şanımdan

Usandım dünyadan geçtim canımdan
Durma yamacımda savul yanımdan
Salınma karşımda ilâzım değil

Senem: Ak alnıma kara yazı yazıldı
Gazel düştü gül benzime bozuldu
Ak göğsüme ilik düzüldü
El değmedi Sürmeliden ziyade

Arif : Nazlı yarim tatlı dilin var
Sarıldıkça incelmiş belin var
El sözünde parmağın var elin var
Salınma karşımda ilâzım değil

Senem: Aramızda pusu kuran feth olsun
Uğrunca uzanan eller küt olsun
İki gözüm var o da kör olsun
El değmedi Sürmeliden ziyade

Arif : Arif bey der Hak doğruyu bildirsin
Yaradanım ağlayanı güldürsün
Ben ölürsem beni eller kaldırsın
Gelme baş ucuma ilâzım değil

Telli Senem cevap vermedi. Orada düştü bayıldı.

Arif beyin gözlerinden bir kaç damla yaş düştü ve şu sözleri söyledi :

Sevdayı zülfünden kıldım feragat
Yürü ey bivefa hercaî dilber
Şimden geru sen sağ bende selâmet
Yâdet artık bu sevdayı dilber
Hâre meyl eyleyen bir gonca femsin
Sadakat bilmezsin hem bi keremsin
Seversin adûyu fersayı dilber
Müslüman kadrini bilmez Senemsin
Bilmeyen zanneder seni bir dilber
Ya meğer varmıdır sen gibi gaddar

Cihanda sen gibi böyle zalim var
Bulmazsın ben gibi alâyı dilber

Dedikten sonra daha Telli Seneme bakmadı. Yüzünü öbür tarafa çevirdi ve atını oradan sürdü gitti.

Telli Senem ancak gece vakti ayılabilmiş etrafında kimseyi göremeyince korkmuş perişan ve bitkin bir halde konağa gelebilmişti. Bir dereceye kadar Arif beyin fikrini anlıyan ve bu fikri meydana getiren iftiraları sezen Telli Senem bu işe çare bulamadığı için üzülüyor, günden güne harap oluyordu.

Telli Senem çiftliğinde (Safina) adında bir hizmetçi ile pencerenin önünde otururken karşıdan güneş de batıyordu. Gözlerinden yaş hiç eksik olmayan Telli Senem bu garip zamanda da ağlamaya başladı. Safinaz yine onu teselli etmeğe çalışıyordu. Bu günlerin de bir gün geçeceğini söylüyordu. Telli Senem içinden coşmuştu.. Bir yandan gözlerinden yaşlar dökülüyor, bir yandan da şu koşmayı söyüyordu.

Garip gönül hiç durmayıp ,aheyler
Çarkı felek dâd elinden dâd deyu
Gözüm yaşı seller gibi çağlayıp
Pervaneler menzilini zâr eder
Benim gibi mekânını dar eder
On sekiz bin âlem bugün zâr eder
Çarkı felek dâd elinden dâd deyu
Cemedin neylerim dünya malını
Cümle mahlük teslim eder kanını
Telli Senem sebil eder kanını
Çarkı felek dâd elinden dâd deyu

Bitirdiğinde ağladı. Ağlamak ona bu akşam çok tatlı geliyordu. Safinaz da onunla beraber ağladı. Safinazın gayet güzel sesi vardı. Bu arada Telli Senem Safinaza (Safinaz senin sesin çok yanık ve çok içli. Bu akşam garipliğinde bir kaç tane mani söyle de dinliyelim, belki biraz içim açılır) dedi. Safinaz hanım da bu sözler üzerine hemen şu manileri söylemeğe başladı :

Öksüzüm yüzüm gülmez
Dertliyim kimse bilmez
Göz göz olan yaremi
Örterim kimse bilmez

Dağlar başına felek
Gözüm yaşına felek
Akıbet kuş kondurdun
Mezar taşıma felek

Bu dağlar kömürdendir
Geçen gün ömürdendir
Feleğin bir kuşu var
Sabah erken uyandım

Uyandıkça ben yandım
Taş olsaydım erirdim
Toprak idim dayandım
Zülfü kestim tarama

Dağı aştım arama
Bir parmak nane gönder
Fitil edem yarama
Bülbülüm güle karşı

Göz yaşım sele karşı
İçin için ağlarım
Gülerim ele karşı
Ayva dalda ham kaldı

Benim burada nem kaldı
Şu benim garip gönlüm
Yıkıldı viran kaldı

Yedi lüleli pınar
Kuşlar üstüne konar
Doya doya görmedim
Yüreğim ona yanar

Dağlar dağımdır benim
Gam ortağımdır benim
Dertli çağımdır benim

Safinaz hanım durmak istedi. Fakat Senem kendini bir türlü yenemiyordu. Safinaza tekrar okumasını söyledi, Safinaz da şunları söyledi :

Konsolun üstünde şamdan
İndir perdeyi çamdan
Al hançeri vur beni
Ben de bıktım bu candan

Su gelir merdin merdin
Yazılmaz benim derdim
Sular mürekkep olsa
Yazılmaz benim derdim

Telli Senemin yaşları azalmağa başladı. Lâkin yine Safinazın söylemesini istiyordu. Safinaz onun arzusunu kırmamak için devam etti :

Sarı sünbül mor sünbül
Ötme beyhude bülbül
Ben yarimi yitirdim
Uçan kuştan sor bülbül

Karşıdan atlı geçer
Altı atlar geçer
Çiçekler suyu yetsin
Güzel koyun yetsin

Yurt ayrı kalanda
O göz uykusuz kalsın
Bildir ki şen gönülde
Bu yıl baykuş oturur

Safinaz durunca Telli Senem de artık ısrar etmedi. Yaşları da kurumuş arada bir hıçkırıyordu. Telli Senem Safinaza (artık bak karanlık oldu kalkalım) dedi. Kalktılar. Telli Senemi akşam yemeğini yedikten sonra götürüp yatıracaktı.

Arif bey de o sıralarda dağlarda, tepelerde dolaşıyordu. Derin bir hüzün ve ümitsizlik içindeydi. Zamanlar nasıl geçiyor farkında bile değildi, derdi hep Senemin hiyanetiydi. O sırada bir efkârlı gününde şu koşmayı söylemişti :

Bir dilbere hizmet ettim kul gibi
Gönül bir lûtfuna ermedi gönül
Yanakları al al olmuş gül gibi
Bir buse alamadan elimden gitti
Selâm eyleyin vefasız yarime
Hercaidir inanılmaz andına
Bakmaz benim göz yaşıma zârıma
Yâr bütün andında durmadı gitti
Aif beyim der ki ey sözü yalan
Bin türlü derdimin dermanı olan
Haydi fikrimde yadigâr kalan
Sevdaları serimden almadan gitti

Telli Senem de gün geçtikçe harap oluyordu. Derdini açacak hiç bir kimsesi yoktu. Hattâ herkes ondan yüz çevirmeye başlamıştı. Çiftlikte duruyordu amma burada kimse ona kıymet vermiyordu. İnsanlar onun yüzüne tuhaf tuhaf bakıyordu. Bunların sebebini iyice anlayamadığı ve yalnız bulunduğu günlerin birinde şöyle söylemişti :

Bahtı siyah ile kaldım vah ile
Her günüm ah ile zâr oldu gitti
Hercai gül de mi deyler adamı
Goncanın hem demi kâr oldu gitti
Söz geçmedi yare dil düştü zare
Düşmüşüm efkâra bir özge kâre
Kalmışım avare böyle bicare
Arif bey ağyare yâr oldu gitti
Yâd girdi işime düştü peşime
Bak gör kaderime, kanlı yaşıma
Bikesim gitmiyor elim başıma
Şu cihan başıma dar oldu gitti
Senemin gözleri yaş ile doldu
Kırıldı hasretten kanadı kolu
Ey Allahın kulu insanın yolu
Derunup dop dolu nar oldu gitti

Arif beyi bir gün çiftliğin civar komşuları onu bir dere kenarında atı yanında dinlenir görmüşlerdi. Yanına vardılar. Selâm verdiler. Arif bey selâmları aldı. Baktılar ki Arif bey çok meraklı. Ona merakının ne olduğunu ve niçin böyle çiftlikten uzak dolaştığını sordular, Arif bey hiç bir şey söylemek istemedi. Onlar yine israr ettiper Halbuki Arif bey bu komşularının hatırını kırmıyacak kadar severdi. Söylese olmayacak, söylemese olmıyacak zaten onlarla karşılaştığına üzülmüştü. Düşündü taşındı (bana bir şey sormayın) dedi. Onlar yine vaz geçmediler ve (Bizi seversen söyliyeceksin) dediler ve durmadan sordular. Arif bey kurtuluş olmadığını anlayınca şu koşma ile cevap verdi :

Sormayın ağalar yanıktır bağrım
Bu gönlümün zarı hesaba gelmez
Bu garip gönlümde büyüktür ağrım
Bu bağımın zârı hesaba gelmez

Salan saldı beni acayip derde
Seda verir zârım, yedi kat yerde
Muhalif esmede daima serde
Bahri gaz rüzgârı hesaba gelmez
Arif beyim der büyük derdimiz
Bence evin viran oldu yurdumuz
Ey ağalar beni çokca yordunuz
Benim derdim bilin hesaba gelmez

Sözlerini bitirince gözleri yaşla doldu. Orada bulunanları ağlattı. Çok sevdiği komşularının daha başka sualleriyle karşılaşmamak için kalktı, hemen atına atladı ve onları orada bırakarak savuşup gitti.

Telli Seneme gelince, hele o günlerde gözünün yaşı hiç durmuyordu. Bir gün kendi kendine hem ağladı hem de şunları söyledi :

Gel beni gurbette ağlatıp gezme
Yeter çevrettiğim canıma beyim
Hicran koydum bağrımı ezme
Hasret koydun hanumanıma beyim
Akıtıp dideden cuşuşi hüsnü
Kara ettin bana çarhı gerdunu
Kastın nedir bilmem canına beyim
Senemin bağrına attın taşını
Tükenmez dertlere saldın başımı
Perişan eyledin dili rakkasımı
Galiba susadın kanıma beyim

Ve sonra düşündü gözlerini sildi, hemen bunları bir kâğıda yazdı ve çiftlikteki emin adamlarından birini çağırdı. Yazılı kâğıdı ona vererek Arif beyi nerde ise arayıp bulduktan sonra kâğıdı ona vermesini tenbih etti. Amma Arif bey kâğıdı okumadan cebine attı ve adama hiç bir cevap vermeden geri çevirdi. Adam geldi

Telli Seneme olduğu gibi anlattı. Telli Senem düşündü.. Arif beyin hareketine bir mâna veremedi. Neticede yine bir çok göz yaşları döktü.

Telli Senem artık insanlardan bir fayda beklemiyordu, her şeyi Allaha havale etti. Kuşları insanlardan daha çok kendine yakın buluyordu. Zamanlarını hep onlarla beraber geçirmeye çalışıyordu. Bir gün havadan turna sürüsü geçerken de onlara şöyle söylemişti :

Karlı dağları aşarsın
Sakın turnam tellerini
Kadir bilmez düşersin
Sakın turnam tellerini

Turnalarda bakış olur
Ak göğsünde çekiç olur
Tel üstünde nakış olur
Sakın turnam tellerini

Bura bir korkulu yerdir
Burada durmak çok hünerdir
Burada uçan şahin vardır
Sakın turnam tellerini

Yüksekten şahin salarlar
Alayını iki bölerler
O baş tellerin yolarlar
Sakın turnam tellerini

Telli Senemin beyitleri, söylediği sözler ve yazıp gönderdiği koşma Arif beyde şüphe uyandırmağa ve onun hakkındaki sözlerin bir iftira olabileceği kanaatini vermeğe başladı. Telli Seneme acır gibi oldu.

Ne yapsın? düşündü, taşındı ve gizliden gizliye Telli Senemi gözetlemeğe karar verdi.

Gündüzleri çiftlik civarından uzaklaşıyor, ve gece-

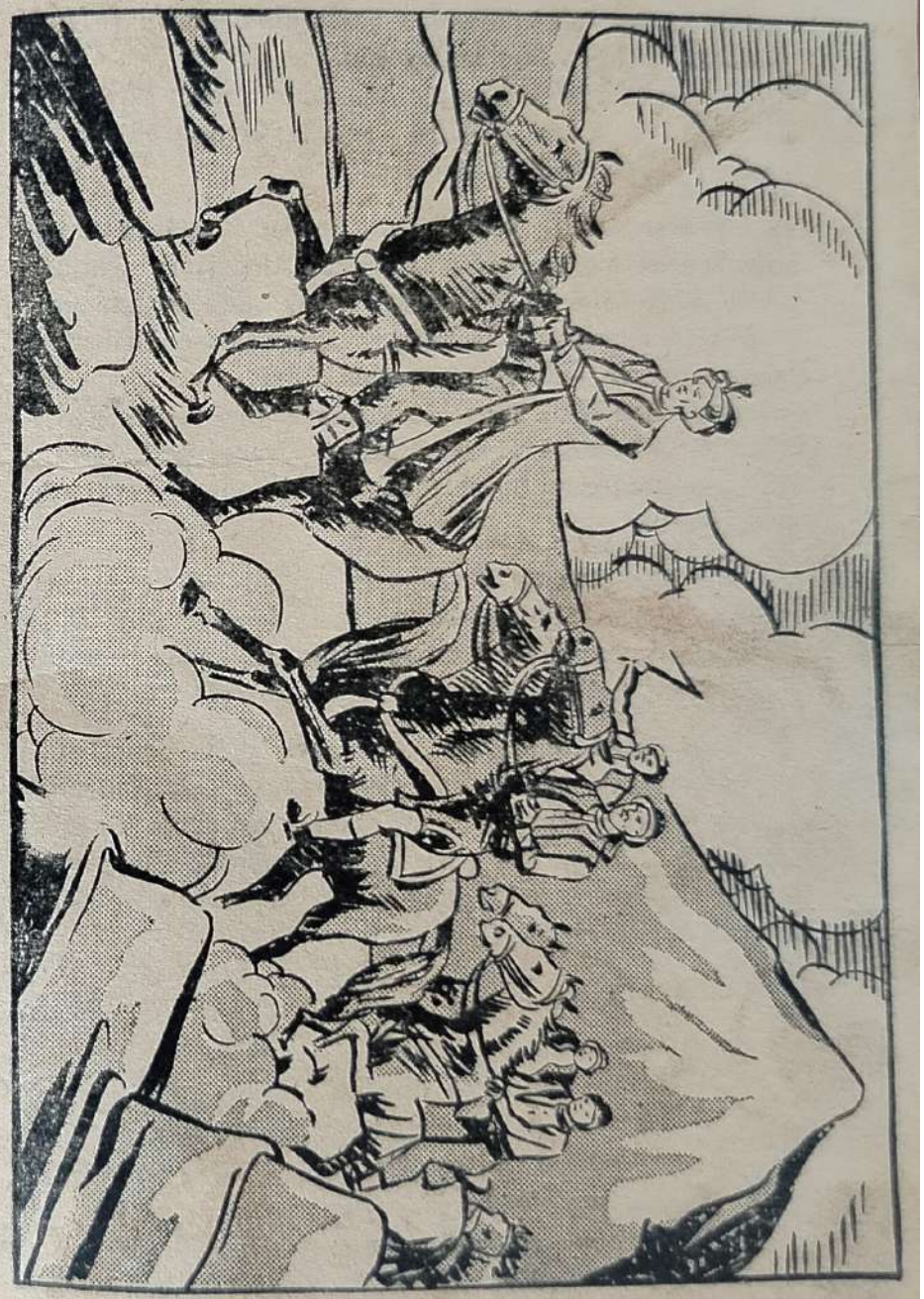

leri de herkes yattıktan sonra yaklaşarak konağı ve Telli Senemin yattığı odayı kolluyordu.

Fakat Arif beyin sadık bir adamı vardı ki Seyyit ismindeki bu adam ona bu işlerde yardım ediyor ve kimseye birşey belli etmiyordu.

Geceleri böyle geçti. Telli Senem üzerinde şüphe uyandıracak hiç bir şey görmediler. Amcasının oğlu Bilâlden şüphelenmeğe başladılar. Gerek onun bu işte parmağı olup olmadığını ve gerekse başkaları bu iftiraları tertip ediyorsa onları görmemek içinde şöyle bir çare buldular. Kendisini Seyyit vasıtasile ölmüş ilân ettirecekti. Ondan sonra gerek Bilâlin gerekse başkalarının Telli Seneme karşı alacakları vaziyeti gözetliyeceklerdi. Öyle yaptılar.

Bir gün çiftlikte Arif beyin öldüğü haberi yayıldı. Herkes ağlıyor, vahlanıyor. Bunların içinde yalnız Bilâl ağlamadığı gibi içinden de sevindiği yüzünden anlaşılıyordu. Telli Senem kendini yerden yere çalıyordu.

Yine akşam oldu Seyit, Arif beyi buldu. Gene beraber herkes yattıktan sonra yavaş yavaş Telli Senemin odasına geldiler. Hiç bir tarafta ne bir ses ne de bir ışık olmadığı gibi hazin hazin bir ses de ağlıyordu. Daha yaklaştılar ve dinlemeğe başladılar. Ve şu parçaları Telli Senemin söylediğini işittiler :

Vay belâlı Senem
Dünya muradı almadı
Haktan çok dilek diledim
Neyleyim kabul olmadı
Şu dağlarda biten lâle
Ağlayınız siz bu hale
Dünyada gülmedi yüzüm
Ahirette güler mi hiç?

Ben size geldim yardıma
Annem babam sağ değil ki
Dönüp gideyim yurduma
Gözlerim beyin yolunu
Unutmam iyiliklerini
Amanın beni öldürün
Beyin kadını olmadım
Niçin evvel ben ölmedim

Küsme beyin oğlu küsme
Eyledim dünyayı yalan
Gel dedim de gelmedin
Malım mülküm oldu talan
Niçin evvel ben ölmedim
Halep köylerinde kalan
Bütün topladım yalayık
Yüreğimin başı delik

Kul olayım beyin oğlu
Buna beni görme lâyık
Dağlar dayanmaz zârime
Yâd ile koymam yanıma
Aman beni kınamayın
Minnetçi geldim beyime
Kuşlar dönüyor tüneğe
Beyoğlu girmiş ipeğe

Ben bir garibim giderim
Kim sahip olur konağa
Hep kuşlar eyledi sökün
Bey oğlu yüklenmiş yükün
El içinde büktüm boyun
Yakın beyin oğlu yakın

Telli Senem de bu sözlerini bitirince ağlamağa başladı. Hıçkırıkları dışardan işitiliyordu.

Arif bey o gecede oradan ayrıldı. Fakat çok müteessir olmuştu. Nerdeyse bu sözleri üzerine o da ağlayacaktı. Seyyidin etraftan üstü kapalı yaptığı tahkikatta Telli Senemin kabahatsız olduğunu ve Bilâlde görülen şüpheli hareketleri Arif beyin ölüm haberinin gelmesi üzerine gösterdiği sevinç bütün işleri onun çıkardığını gösteriyordu.

Arif bey de artık tamamiyle Telli Senemin günahsız olduğunu anladı ve bir gece Seyyitle beraber konağa geldi. Kapıyı çaldıkları zaman herkes Arif beyi görünce hem ürktü, hem sevindi. Arif bey orada bulunanlara sükût etmelerini ve etrafı velveleye vermemelerini söyledi ve doğruca Telli Senemin odasına çıktı. Senem de Arif beyi gördü.

Arif bey ona da bazılarını gizliden takibedebilmek ve fikirlerini anlamak için böyle bir ölüm haberi yaydığını söyledikten sonra onun masum olduğunu ve şimdiye kadar ondan şüphe ettiği için kusurunun bağışlamasını diledi. Ondan sonra şöyle söyledi :

Deli gönül dost elinde gezerken
Dağların başına duman da geldi
Yanakları gülden gül oldu bize
Umarım Mevlâdan imam da geldi

Karanlık gecede gördüm düşler
Akibet başıma geldi bu işler
Gör ki zalim felek bana ne işler
Ruhuma Kur'andan iman da geldi

Bu yıl ölüm bizim evde kışlamış
Yâran yoldaş benim için ağlamış
Bakın yârimi göz yaşına bağlamış
Duydum kulağıma anam da geldi

Düğün olur arap atlar yarışır
Bayram olur kanlı kişiler barışır
Duydum Senem çiftçilerle konuşur
Divane gönlüm o namda geldi
Çağırın Bilâli sözüm var benim
Ona yaman şimdi işim var benim
Duydum kulağıma figan da geldi
Divane gönlüm o namda geldi
Yazarım da okumadan bozarım
Şimdi geçmişlere bakmaz nazarım
Çırpına çırpına Senem de geldi

Arif bey bu sözleri söylerken bir yandan da Telli Senemin yüzüne bir neş'e gelmeğe başladı. Fakat senelerdenberi cefadan ve solgunlaşan o yüz şimdi gülmeyi beceremez bir hale gelmiş gibiydi.

Arif bey kalktı onu alnından öptü. Sonra Seyyidi çağırarak Bilâle haber gönderdi ve ertesi günü onu konağa istedi.

Arif bey kararını vermişti Bilâl konağa gelmezse buldurup, koca aileyi mahvettiği ve zavallı günahsız bir kızı senelerdenberi iftiralar altında çürüttüğü için öldürecekti..

Bilâlin birdenbire içi hop etti ve rengi attı. Çünkü muhakkak başına bir belâ geleceğini anlamıştı. Seyyit de kapıyı vurup Arif beyin ölmediğini ve yarın kendisini görmek istediğini söyleyince Arif beyin ona bir fenalık yapacağına şüphesi kalmamıştı.

Bilâl, Arif beyin sağ olduğuna çok sevindiğini ve mümkün olsa hemen geleceğini fakat rahatsız etmemek için yarın sabahleyin geleceğini söyledi.

Seyyit gittikten sonra, Bilâl kimseye haber vermeden, doğru ahıra indi. Atını hazırladı ve dışarı çıktı.

Çünkü artık Sivas ona haram olmuştu. Çıkıp gidecek ve nereye gittiğini de kimseye bildirmiyecekti.

Gece atına bindi ve şehirden çıktı. Fırtınalı ve karanlık bir gece idi. Bilâl dere tepe demeden gidiyordu.. Fakat onu Sivasta yakalayamıyan ecel arkasından koştu ve yolda yetişti. Bilâl (İğedbel) inden giderken gecenin kranlığında atı sürerek bir uçurumdan yuvarlandı ve kendi de atı ile beraber öldü.

Sabah oldu. Bilâl ortada bulunmadığı için aramağa başladılar. Fakat Arif bey, kendisine bir fenalık geleceğinden şüphelenerek kaçtığını anladı.

Aradan bir kaç gün geçti, civar köylüler şehre bir ölü getirdiler.. Gidip cami avlusunda ölüyü görerek tanıyanlar geldi, ailesine haber verdiler, ailesi de Bilâlin ölüsünü kaldırarak mezarlığa gömdüler.

Arif bey artık Telli Senemle evlenecekti. Şimdiye kadar çekilenleri unutacak kadar büyük bir düğüne hazırlandı. Hayatı o zamana kadar zehirle dolu geçmiş zavallı Senem, bundan sonra rahat ve saadete kavuşacaktı. İkisi de ilâ nihayetül ömür, mesut oldular.

Halk hikâyelerinde bir hikâyeyi anlatıp bitirdikten sonra bir de destan söylemek âdeti olduğu için yirmi sene evvel bu hikâyeden bahsetmek ve Sürmeli beyin bir kaç şiirini de söylemiş olan (Mahir) adındaki bir halk hikâyecisi şu destanı söylemişti :

HALK CİHAN DESTANI

Acep hele varmış bu halkı civan
Kimi Han ve tuzum yok deyu ağlar
Kimi de yâr hanım yok deyu ağlar

Kimi karun kimi mal ile taşmış
Kimi de ateşi fakr ile pişmiş
Kimi de soğanım yok deyu ağlar

Dünyada bulunmaz ki yeri sadık
Daimî hasudun bağrıcır yanık
Kıza bir âşikâr olan münafık
Bir yerde bühtanım yok deyu ağlar

Bel göçer asle bulunmaz şahını
Bir karınca çeker cümle malını
Kehleden muradıdır bilmez halini
Bir taze cananım yok deyu ağlar

Bir kişi bilmezse aras dilince
Kadının özü de yakın gelince
Ömrü geçer bir sarf bilince
Müddet ve zamanım yok deyu ağlar

Canın verir görünce bekriyi
Kahvecide kahve kıt oldu deyu
Bilmezsin kumaşın hangisi iyi
Ufacık fincanım yok deyu ağlar

Günbegün eksilir akıllı adam
Çok harap olur zulüm ile âlem
Geriye kalanlar çekerler matem
Baykuş viranım yok deyu ağlar

Bazı matuh ermiş doksan yaşına
Tamah ile ağun katmış aşına
Neci türlü çiçek takmış başına
Bir giyecek donum yok deyu ağlar
Dolmuş yakasın pireler bitler
Artmasın gövdende olmadık dertler
At, eşek sahibi garip yiğitler
Arpa, samanım yok deyu ağlar

Kendünü helâktan sakınır âkil
Sıyrılıp hayadan atulur cahil
Ölümü derhatır etmeyen gafil
Mali firâvanım yok deyu ağlar

Dari dünyada vardır çok temaşa
Tedbir ile takdir bozulmaz haşâ
Cenge memur olan beyle paşa
Levent askerlerim yok deyu ağlar

Bazı süfehada fırsat bulursa
Babasından biraz miras kalırsa
Bir uyuz beygire malik olursa
Doğanım, şahinim yok deyu ağlar

Kimi de işini işleyip gezer
Kimi de aduyu taşlayıp gezer
Kimi beyaz gerdan dişleyip gezer
Hiç cürmü günahım yok deyu ağlar

Kimi de sabr ile evliya olmuş
Kimi de fukara ile eşkiya olmuş
Kimide soğanım yok deyu ağlar
Kimi de şekerden imtila olmuş

Bir kârda kalmadı aslâ faide
Gökten inmez oldu asla maide
Beni irşad et desem bir zâhire
Ol dahi irfanım yok deyu ağlar

Kimler bunun derdi derunu çare
Ruzi şep duası perverdigâra
Affeyle günahım çok deyu ağlar.

SON